

6. — 2) mit pass. Bed. a) zu dem man seine Zuflucht genommen hat: तेन त्वमाश्रितो ऽस्माभिः KATHĀS. 24, 125. °पद् BHĀG. P. 2, 7, 42. 3, 23, 42. — b) unterstützt: तस्मिन्निः RĀGĀ-TAR. 5, 286. — c) wohin man sich begeben hat, bewohnt, besetzt, eingenommen: नास्त्येव तच्चन्दनपादपस्य यन्माश्रितं सत्त्वभैः समस्ततः Spr. (II) 4929. दक्षिणा (दिक्) अन्तकाश्रिता KATHĀS. 18, 59. (यमदंष्ट्रम्) आश्रितेतरपार्श्वं च कुमार्या 42, 129. शयने तयाश्रिते 18, 278. शाखा चाश्रिता PĀNĀT. 80, 8. पादाङ्गुष्ठाश्रितावनि so v. a. nur mit der grossen Zehe den Fussboden berührend BHĀG. P. 7, 3, 2. सुरेन्द्रमात्राश्रितगर्भ RAGH. 3, 11. — d) dem man sich überlassen —, hingegeben hat, wozu man gegriffen hat, angenommen, erwählt: कोपस्तपाप्याश्रितः Spr. (II) 4012. °दैन्या KATHĀS. 23, 17. भवतेदमतिकष्टं व्रतमाश्रितम् PRAB. 32, 9. °कलभौपयम् RĀGĀ-TAR. 4, 701. योगतरि PRAB. 102, 4. — e) berücksichtigt: इति स्मार्तो विशेषो नाश्रितः H. 510, Schol. — Vgl. आश्रय (gg.), आश्रयिन्, अश्वेकाश्रित.

— अन्वा, partic. °श्रित entlang (acc.) gegangen: अहं तस्य कृतार्थय गङ्गामन्वाश्रितो नदीम् R. GORR. 2, 91, 7. entlang stehend, — hingestellt: तिष्ठन्तु गङ्गामन्वाश्रिता नदीम् R. SCHL. 2, 84, 7. निविष्टा ध्वजिनी गङ्गामन्वाश्रिता नदीम् 1. अनु könnte auch als selbständige Präposition gefasst werden.

— अया 1) act. lehnē, hängen an (loc.): स्थूपायाम् ÇĀṆKH. ÇR. 17, 10, 19. — 2) med. act. sich lehnē an: परस्परं केचिदपाश्रयन्ते R. 5, 60, 16. ध्वजं चापाश्रयन् (चाप्याश्रयन् die neuere Ausg.) HARIV. 13478. in übertr. Bed. so v. a. Halt und Schutz suchen bei Jmd, seine Zuflucht zu Jmd nehmen: नाप्यापाश्रित्य के च न Spr. (II) 380. 1739. MBH. 7, 654, 9. अन्वो-ऽन्यमपाश्रित्य so v. a. von einander abhängig 12, 7936. — 3) sich überlassen, — hingeben, greifen zu Etwas: आहारमनपाश्रित्य शरीर-स्येव धारणम् (न विद्यते) MBH. 1, 307 = 654. योगपरमपाश्रित्य (उपाश्रित्य die neuere Ausg.) HARIV. 10743. — partic. अयाश्रित 1) in act. Bed. a) gelehnt an, angelehnt: मुषलापाश्रितोदर HARIV. 4438. लतास्तरूपपाश्रिताः 12012. नापाश्रितो भुञ्जीत Suçr. 2, 145, 18. in übertr. Bed. so v. a. der sich unter Jmdes Schutz gestellt hat: कृष्णं नाथम् HARIV. 4288. — b) geflüchtet in: केचिद्वनमपाश्रिताः R. 6, 93, 2. ruhend in: कंसम् BHĀG. P. 3, 8, 17. — c) der sich hingegeben —, zu Etwas gegriffen hat: चित्तम् BHĀG. 16, 11, v. l. बाहुवीर्यम् MBH. 1, 7102. तदन्तरं विविधमपाश्रितो (अश्रितो die neuere Ausg.) वपुः angenommen habend HARIV. 11425. — 2) mit pass. Bed. a) woran man sich lehnt: अयाश्रितार्भकाश्चथ BHĀG. P. 3, 4, 8. — b) umgelegt, angelegt: °वेष BHĀG. P. 3, 8, 25. — c) besetzt, bewohnt: अयाश्रय R. 5, 11, 19. — Vgl. अयाश्रय.

— व्यया zu Jmd seine Zuflucht nehmen: मा व्ययाश्रित्य BHĀG. 9, 32. MBH. 3, 595. 13, 3019. 15, 123. HARIV. 4959. — partic. °श्रित 1) seine Zuflucht genommen habend, geflüchtet zu: धर्मराजम् MBH. 15, 767. am Ende eines comp. KATHĀS. 109, 39. — 2) sich überlassen —, sich hingegeben —, zu Etwas gegriffen habend: संविभागं दमं शौचं सौहृदं च MBH. 12, 2898. पौरुषं स्वम् 7, 6085 (nach der Lesart der ed. Bomb.). योगकलाम् BHĀG. P. 4, 6, 39. ऋचो यज्ञेषु सामानि शरीराणि angenommen habend MBH. 12, 7501.

— संव्यया sich überlassen, — hingeben, greifen zu: पौरुषं °श्रितः (besser स्वं व्यया° ed. Bomb.) MBH. 7, 6085.

— उपा 1) sich lehnē an so v. a. beruhen auf: पानुपाश्रित्य तिष्ठन्ति लोका देवाश्च सर्वदा M. 9, 316. — 2) sich irgend wohin begeben: शैलमुपाश्रय R. GORR. 2, 106, 19. गुहां दुर्गामुपाश्रयत् R. 3, 30, 16. — 3) sich überlassen, — hingeben, zu Etwas greifen: तामुपाश्रय रतिं चन्द्रार्धघृडा-मणौ Spr. (II) 4982. इदं ज्ञानमुपाश्रित्य BHĀG. 14, 2. विद्याम् Spr. (II) 5234. धर्मम् 5663, v. l. तत्रधर्मम् R. GORR. 1, 77, 31. उग्रं व्रतम् 37, 20. धैर्यम् 2, 80, 17. बलम् 6, 1, 33. शक्तिम् BHĀG. P. 2, 4, 7. दैवी मायाम् 4, 9, 33. योग-परम् HARIV. 10743 (nach der Lesart der neueren Ausg.). उपाश्रयित्वा तव वीर्यमानुषम् R. 7, 17, 36. Der absol. lässt sich häufig durch mit Hilfe von übersetzen. — partic. °श्रित 1) mit act. Bed. a) sich anleh-nend, anliegend, sich stützend auf: °शरीर ÇĀṆKH. ÇR. 4, 8. चूर्तं लता R. 2, 96, 15. पाणौ स्तनान्तरमुपाश्रितौ 5, 13, 52. मेरुर्महवन्म् R. SCHL. 2, 73, 13. यस्मिन्नेतावुपाश्रितौ beruhend auf KATHOP. 5, 5. der sich an Jmd geschlossen —, zu Jmd seine Zuflucht genommen hat, geflüchtet zu MBH. 12, 3284. माम् BHĀG. 4, 10. R. 2, 73, 13. 96, 15. KATHĀS. 52, 282. देवम् VARĀH. BRH. S. 60, 19. BHĀG. P. 3, 9, 3. 7, 10, 2. — b) der sich irgend wohin begeben hat, angelangt bei, weilend in, bei: गङ्गाम् Spr. 3007. शोणतीरम् R. GORR. 1, 34, 18. हिमवतम् 36, 9 (35, 9 SCHL.). 2, 119, 19. 4, 37, 25. वृत्तम् MBH. 1, 5918. 3, 16694. R. 2, 50, 35. वृत्तमूलम् 42, 16, 58. 4. R. GORR. 1, 38, 4. 3, 44, 27 (उपाश्रितः zu lesen). भुजच्छायां KATHĀS. 34, 39. रौद्रादीनि मघासानुपाश्रिते चन्द्रजे VARĀH. BRH. S. 7, 3, 13, 6. आ-त्मनि मुक्ताविद्ये BHĀG. P. 4, 11, 29 (= स्थित Comm.). — c) der sich überlassen —, sich hingegeben —, zu Etwas gegriffen hat: चित्तम् BHĀG. 16, 11. विद्याबलम् MBH. 3, 12218. मायायोगम् R. 1, 31, 8. सैकी वृत्तिम् Spr. (II) 5996. तं तं विधिम् MĀRK. P. 109, 54. मर्त्यधर्मान् KATHĀS. 36, 51. — 2) mit pass. Bed. worauf man sich gelehnt —, gestützt hat: स्वापकेतुरनुपाश्रितो ऽन्यया रामबाहुः UTTARAR. 17, 17 (24, 7). — Vgl. उपाश्रय.

— समुपा, partic. °श्रित 1) in act. Bed. a) sich lehnd an, gestützt auf (acc.) R. 5, 13, 57. beruhend auf: क्षेत्रं हि दैवतमिदं ब्राह्मणान्समुपाश्रितम् MBH. 13, 4430. त्रिवर्गो ऽयं दापत्यं °श्रितः Spr. (II) 1318. — b) sich irgendwohin oder zu Jmd begeben habend: गोमत्तम् MBH. 2, 618. समुद्रम् 3, 8752. अश्रू च अश्रुरं चैव वस त्वं °श्रिता R. GORR. 2, 26, 26. — c) sich überlassen —, sich hingegeben —, zu Etwas gegriffen habend: वैराग्यम् BHĀG. 18, 52. निकृतिम् MBH. 2, 2074. मायाम् 1, 1156. MĀRK. P. 19, 7. — 2) mit pass. Bed. a) besetzt, eingenommen: दार्वाभिसारराजिन — अद्रिद्रोणयः RĀGĀ-TAR. 3, 141. — b) heimgezucht: द्यूतज्ञेन क्वनर्थेन मरुता MBH. 4, 540.

— प्रत्या s. प्रत्याश्रय.

— व्या s. व्याश्रय.

— समा 1) sich stützen auf, sich halten an in übertr. Bed.: यस्य बाहू समाश्रित्य मुखं सर्वं शयामहे MBH. 1, 6247. यथा वायुं समाश्रित्य वर्तते सर्व-जत्तवः M. 3, 77. Zuflucht suchen bei, sich in Jmdes Schutz begeben: °श्रित्य जरासंधम् HARIV. 9084. RĀGĀ-TAR. 1, 283. — 2) sich irgendwohin begeben: क्वायं °अश्रिष्ये R. GORR. 2, 115, 18. अराण्यं °अश्रयेत् M. 6, 2. गिरिदुर्गम् 7, 71. PĀNĀT. 192, 25. गिरिदुर्गं °श्रित्य M. 7, 70. क्वायाम् BHĀTT. 3, 38. तमः M. 1, 55. sich herbeimachen: समाश्रयति प्लवंगाः R. 2, 19. — 3) in Besitz nehmen, einnehmen: तद्गत्यान्यः कश्चिदेतत्स्थानं समाश्र-